

11 marca br. w siedzibie Instytutu Sobieskiego na warszawskim Powiślu - odbyło się piąte seminarium konstytucyjne poświęcone zagadnieniom ustrojowym, którego tematem przewodnim był konstytucyjny katalog źródeł prawa.

Spotkanie zgromadziło przedstawicieli doktryny prawa konstytucyjnego, praktyków administracji publicznej oraz ekspertów zajmujących się problematyką funkcjonowania współczesnych systemów prawnych.

Dyskusja koncentrowała się na analizie normatywnego modelu źródeł prawa określonego w Konstytucji RP oraz na ocenie jego funkcjonowania w warunkach historycznych i współczesnych przemian ustrojowych.

W toku debaty wskazywano, że choć konstytucyjny katalog źródeł prawa powszechnie obowiązującego ma charakter zamknięty, w praktyce ujawniają się obszary jego „niedomknięcia”. Zjawisko to związane jest przede wszystkim z multicentrycznością współczesnego porządku prawnego, wynikającą ze współistnienia porządków krajowych, unijnych i międzynarodowych.

Uczestnicy seminarium zwracali również uwagę na rosnącą rolę ośrodków faktycznie współkształtujących normatywną treść prawa, w szczególności środowisk sędziowskich, których działalność orzecznicza prowadzi niekiedy do rozszerzającej interpretacji obowiązujących regulacji i wpływa na praktykę stosowania prawa.

W dyskusji podkreślano znaczenie zamkniętego modelu źródeł prawa jako mechanizmu wzmacniającego pewność i przewidywalność prawa w polskich uwarunkowaniach ustrojowych. Jednocześnie dokonano odniesień komparatystycznych do rozwiązań funkcjonujących w innych systemach prawnych, w tym w Niemczech i Francji, a także do modeli charakterystycznych dla państw anglosaskich.

Piąte seminarium konstytucyjne stanowiło kolejną część cyklu eksperckich spotkań zapoczątkowanych jesienią 2025 r., których celem jest pogłębiona analiza funkcjonowania obowiązujących rozwiązań ustrojowych oraz identyfikacja potencjalnych kierunków i rekomendacji zmian w Konstytucji RP.